

༄༅། བོད་གངས་ཅན་གྱི་སྐད་གྱི་བར་སྒྲིབ་པའི་བྱི་མོ་
སུམ་ཉག་ས་གཉིས་གྱི་གོ་དོན་གསལ་བར་འགྲེལ་
བ་སྒྲོ་གསར་འདུག་པའི་སྒྲོ་ཞེས་བྱ་བ་
བཞུགས་སོ།

ཚུམ་ཐྱིག་པ། བཟ་ཤིས་རྒྱ་བ།

༡༡॥ བོད་གངས་ཅན་གྱི་སྐད་ཀྱི་བརྒྱུད་པའི་ཕྱི་མོ་
སུམ་རྟགས་གཉིས་ཀྱི་གོ་དོན་གསལ་བར་བསྐྱེད་

བོད་ལྗང་ས་མི་དམངས་དཔེ་ལྷན་ཁང་།

བོད་གངས་ཅན་གྱི་སྐད་ཀྱི་བརྒྱུད་པའི་ཕྱི་མ་སྐུལ་ཉགས་ གཉིས་ཀྱི་གོ་དོན་གསལ་བར་འགྲེལ་བསྟོགས་པར་འབྲུག་པའི་སློ་ཞེས་ བྱ་བ་བརྒྱགས་སོ། །

ཚཱ་ཐྱིག་པ།	བཟ་ཤེས་ལྷ་པ།
ཚཱ་ཐྱིག་འགན་འཁུར་བ།	རྒྱ་བཙུགས།
མཐུན་ཤོག་འཆར་འཁོད་པ།	ལེ་ཐུང་།
དཔེ་ལྷན་ཆུང་པ།	བོད་མཛེས་མི་དམངས་དཔེ་ལྷན་ཁང་། (ཕྱི་མ་ཐུང་སྐོར་བྱང་ལམ་སློ་ཨང་20པ)
པར་འདེབས་ཆུང་པ།	ཕྱི་མ་ཐུང་མིང་པར་འདེབས་འགན་འཁུར་མཁེ་ཚད་ཡོད་ཀྱང་སི།
དྲིང་ཆུང་།	850 × 1168 1/32
པར་ཤོག་	6.25
ཡིག་ཀྲ་ཆས།	ཁྱི་9
པར་གཞི།	2009ལོའི་ཟླ་7པར་པར་གཞི་1བརྒྱུགས།
པར་ཐིང་ས།	2009ལོའི་ཟླ་7པར་པར་ཐིང་ས་1བརྒྱུགས།
པར་ཀྲ་ཆས།	01 - 5,000
དཔེ་དྲིང་ཨང་ཀྲ་ཆས།	ISBN978 - 7 - 223 - 02680 - 2
ཕྱི་མ་ཐུང་སྐོར་།	12.00

པར་གཞི་ཐུང་བརྒྱུག་ཡིན་པས་འདྲ་བཅས་པར་འདེབས་མི་ཆེད།

སྒྲིལ་འགྲུའི་གཏམ།

ཐུབ་སྒྲིལ་ས་ཀྱི་དེར་རབས་རིག་གནས་ཡིན་ནའང་འདྲ། ཤར་སྒྲིལ་ས་ཀྱི་གནའ་རབས་རིག་གནས་ཡིན་ནའང་འདྲ། ཚང་མ་རང་རང་གི་སྒྲིལ་སྒྲིལ་རིག་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས་རྒྱ་མེད་ཀྱིན་མེད་ཏུ་བྱུང་བ་གཅིག་ཀྱང་མེད། དེས་ན་རང་རེ་བོད་ཀྱི་བརྟེན་སྒྲིལ་རིག་པ་དེ་ཡང་མེད་ཆིག་སྟོང་ལྷག་གི་གོང་ནས་བོད་མི་རང་གི་སྐད་ཀྱི་འགྲོས་ལུགས་དང་བཞུན་ཏེ་བྱུང་བའི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཤིག་ཡིན་ཞིང་དེས་བོད་མཐོ་སྐང་གི་ཆབ་སྲིད་དང་། དཔལ་འབྱོར། རིག་གནས་སྐྱེས་གང་སར་གལ་ཆེན་རྣམས་པ་འདོན་སྤེལ་བྱས་ཡོད་པར་སྤྱས་ཀྱང་བསྟོན་ཏུ་མེད། འོན་ཀྱང་། དེར་གི་དུས་འདིར་སྒྲིལ་སྒྲིལ་རིག་གནས་རྒྱད་འཛིན་དང་དར་འཕེལ་གཏོང་བའི་མཐོ་སྐང་སྒྲིལ་སྒྲིལ་རིག་གནས་ཡིན་ན་དེ་ནི་ཉིང་ཞེན་དང་། བག་འཁྲུམས། རྗེས་ལུས་ཤིག་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་མཁན་ཡོད་ལ། སྒྲིལ་སྒྲིལ་རིག་གནས་ཡིན་ན་དེ་ནི་དུས་ཡོལ་དང་། སུན་མེད། སྐྱེས་རྒྱལ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་མཁན་ཡང་ཡོད། དེ་དག་ནི་དེར་རབས་རིག་གནས་ཀྱི་ཆར་གཞི་དེ་སྒྲིལ་སྒྲིལ་རིག་གནས་ལས་བྱུང་བ་མ་ཤེས་པའི་ཐབས་རྒྱུས་ཀྱི་ལྟ་ཚུལ་ཞིག་ཡིན་ལ། སྒྲིལ་སྒྲིལ་རིག་གནས་སྟོང་དུ་སྒྲིལ་སྒྲིལ་རིག་གནས་ཀྱི་ཆ་ཤས་མང་པོ་ཡོད་པ་མ་མཐོང་བའི་ངང་ཚུལ་ཐ་ཤས་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། ཡང་བོད་ཡིག་མི་ཤེས་པའམ་ཡང་ན་སྒྲིལ་སྒྲིལ་ཅམ་ཤེས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་རྒྱད་འཛིན་ལས་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་རྒྱ་འགངས་ཆེ་བར་འཛིན་ཏེ་བོད་ཀྱི་བརྟེན་སྒྲིལ་རིག་པའི་གཞུང་དེ་རྣྟ་བུར་ཅན་ཞིག་ཡིན་པས་གཙོ་བོ་སྐད་ཀྱི་སྒྲིལ་སྒྲིལ་ཅམ་ལས་དོན་ཀྱི་སྒྲིལ་སྒྲིལ་ལ་དེ་ཅམ་གྱི་གཙུག་འཛིན་མ་བྱས་ན་ཆོག་པའམ་ཡང་ན་བྱེད་འབྲེལ་དང་ལ་དོན་སྐྱེས་སྒྱེས་ཀྱི་

ཐད་འགའ་ཞིག་ལ་འཕྲི་འཐེན་བྱས་ན་མི་ཚོག་པ་མེད་པའི་རྩ་ཚུལ་ར་ཐོན་ལྷག་
ཐོན་དུ་སྒྲུབ་དེས་ལོ་རྩོད་ཐུག་ནང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལག་ལེན་སྤྱོད་རིམ་བཞིན་
འབྲས་ཚང་དང་རྒྱ་བྱ་བ་དུ་སྤྱོད་པའི་རིག་གཞུང་འདི་ཉིད་མ་ཉམས་གོང་འཕེལ་
གཏོང་རྒྱར་འགོག་སྤོང་མང་དུ་ཐོན་བཞིན་ཡོད། །

དེས་ན། ར་ཚོས་སྤོང་ལ་རང་རེའི་བརྟ་སྤྱོད་རིག་པའི་གཞུང་དོན་དམིགས་
སྤོང་པར་ཤེས་པའི་ཐང་གཞིའི་ཐོག་གཞི་ནས་གང་ཞིག་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་
དགོས་པ་དང་། གང་ཞིག་བརྒྱར་བཅས་བྱེད་དགོས་པའི་མཛོ་བསམ་བྱེད་པ་
ལས་གཞུང་དོན་རི་བཞིན་མ་རྟགས་པའམ་ཡང་ན་ཆ་ཅམ་རྟགས་པ་ཅམ་གྱིས་
བརྒྱར་བཅས་ཀྱི་ར་རྩོག་པ་ནི་ཁྲུང་ས་ཡུང་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་པས་སྤར་ཡོད་
གཞུང་ལྷགས་རྒྱད་འཛིན་བྱས་པའི་ཐང་གཞིའི་ཐོག་ཚན་རིག་དང་མཐུན་པའི་
སྤོང་ས་དར་སྤེལ་གཏོང་རྒྱ་ནི་བོད་ཀྱི་བརྟ་སྤྱོད་རིག་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་ལྷ་བྱ་
ཡིན། །

དེ་ཡང་ཡོངས་གྲགས་སུ་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་ནང་སྤོང་དཔོན་
ཀུན་དུ་བཟང་པོས་བོད་སྤྱི་ལོར་ས་ཀྱི་སྐད་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་ཏེ་མང་མི་དགོས་
ལ་བྱུང་ན་མི་བསྟུ་བ་མེད་པའི་བརྟ་སྤྱོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་བརྒྱད་བཅམས་པར་
གྲགས་ནའང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱན་རིང་མོའི་སྤྱོད་བསྟན་བཅོས་དུག་ནི་མིང་གི་རྟག་
མ་ཅམ་དུ་བྱེད་སྤྱོད་པར་ད་ལྟོ་ལོ་མེད་མིག་ལམ་དུ་མཇལ་རྒྱ་ཡོད་པ་ནི་སུམ་རྟ་པ་
དང་། རྟགས་ཀྱི་འཇུག་པ་གཉིས་པོ་དེ་ཡིན། དེ་གཉིས་ལས། སུམ་རྟ་པ་ནི་
གཙོ་བོ་ཐད་དང་ནམ་དུ་ཤེད་སྤྱོད་རྒྱལ་སྤོང་པའི་རིག་པའི་གཞུང་ལྷགས་ཤིག་
དང་། རྟགས་འཇུག་ནི་ཡི་གེ་རྟམས་ཀྱི་སྤྱོད་གདངས་རི་རྩར་འདོན་རྒྱལ་དང་།
བདག་གཞན་དུས་གསུམ་ཀྱི་བྱུང་པར་སྤོང་པའི་རིག་པའི་གཞུང་ལྷགས་ཤིག་
ཡིན་ཅང་གཞུང་དེ་གཉིས་ལ་བོད་གངས་ཅན་ཀྱི་སྐད་ཀྱི་བརྟ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་མ་
སུམ་རྟགས་གཉིས་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད། གཞུང་དེ་གཉིས་མ་ཉམས་རྒྱད་འཛིན་
ཡོང་སྤྱོད་མཁས་པའི་དབང་པོ་དུ་མས་རང་གི་ཤེས་རྒྱལ་ལ་བརྟེན་ནས་ནང་དོན་

ཟབ་ཚད་འདྲ་མིན་གྱི་རིན་པལ་དཔེ་ཆོགས་མང་པོ་ཞིག་སྤྱིར་བས་གྱི་མགོ་སྐལ་
 ཏུ་བཞག་པར་བརྟེན་དེ་ལ་སྒྲོལ་སྒྲོལ་དང་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་མཁན་གྱི་སྒྲེལ་ཡང་
 མི་ཁྱུང་བ་ཞིག་ལྷན་དང་འཁྱུང་བཞིན་ཡོད། འོན་ཀྱང་། བརྟེན་སྒྲོལ་དོན་
 གཉིས་གནང་མཁན་གྱི་སྒྲོལ་གསར་མང་པོར་དཔེ་ཆ་འདྲ་མིན་བལྟ་བའི་དུས་
 ཁོམས་མེད་པ་དང་། བལྟས་ཀྱང་དེ་དག་དབར་གྱི་བྱུང་པར་ལ་ངེས་པ་རྟེན་མི་
 ཐུབ་སྟབས་སྒྲན་པོ་རྒྱ་རྩ་གང་བྲིད་གྱི་དཔེ་རྩ་སང་ནས་ཅི་ཟེན་འདི་ཟེན་མེད་
 པར་ལྷན་པའི་སྒྲོལ་རྒྱལ་འདིས་ཡིད་མ་བཟོད་པར་ཁོ་འགའི་སྒྲོལ་བྲིད་གྱི་ཉམས་
 རྒྱུང་དང་འབྲེལ་གྲགས་ཅན་བརྟེན་གཞུང་གི་འབྲེལ་རྒྱལ་འདི་བཟང་པོ་སྟམ་
 པ་རྣམས་ལེགས་བདུས་གྱིས་བོད་སྐད་བརྟེན་གཞུང་ལ་བཙོན་པ་གནང་
 མཁན་ཆོར་སྟབས་བདེ་སྒྲན་ཁྲལ་བྱས་པ་འདིས་ཀྱང་ཕན་པའི་འབྲས་ཏུ་སྒྲུར་དུ་
 བོད་པར་ལྷན་ཅིག་ཅེས་སྒྲོན་ནོ། །

བོད་སྐད་སྒྲོལ་གྱི་ཆེན་མོའི་རྒྱལ་ཁབ་རིམ་པའི་བོད་སྐད་ཡིག་ཚལ་རིག་
 སྒྲོལ་བྲིད་ཆོགས་པའི་འཇུགས་སྒྲན་རྣམས་ཀྱངས་ནས་རྒྱལ་སྒྲོལ་གནང་བར་
 ཐུགས་རྟེན་ཆེ་བྱ་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །

དཀར་ཆག

ཕྱམ་ཚུ་པ་བཤད་པ།

ས་བཅད་དང་ཐོ། ཐོག་མར་དགེ་བ་མྱད་ཀྱི་དོན་བཤད་པ།
..... (1)

དང་པོ། མཚན་དོན།..... (1)

གཉིས་པ། འགྱུར་ཐུག (4)

ས་བཅད་གཉིས་པ། བར་བྱ་དགེ་བ་གཞུང་གི་དོན་
བཤད་པ།..... (5)

དང་པོ། མཚན་བརྗོད། (5)

གཉིས་པ། ཕྱི་པར་དམ་བཅའ་པ།..... (6)

གསུམ་པ། གཞུང་དོན་དངོས། (8)

གཅིག་ སྤྱི་ཕྱི་ལོ་ཁོ་རྒྱུ་གཞན་བཤད་པ། (8)

1. བོད་ཡིག་གི་དབྱེ་མཁའ་ལོ་ས་བཟུང་པ། (8)

2. བྱང་པར་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ། (10)

གཉིས། སྤྱི་ཕྱི་ལོ་ཁོ་རྒྱུ་ལྟུག་པ་བཤད་པ། (12)

1. རྒྱུ་ལྟུག་གི་བྱང་པར་ལ་བརྟེན་པའི་བྱང་གཞན་དབང་ཅན་
བཤད་པ། (13)

(1) སྤྱི་བསྟུན།..... (13)

(2) ལ་དོན།	(15)
(3) ཡི་ལྡན།	(25)
(4) རྒྱན་ལྷན།	(31)
(5) ལྟག་བཅས།	(33)
(6) འབྲེད་ལྷན།	(37)
(7) འབྲུང་ཁྲུངས།	(40)
(8) བོད་སྒྲ།	(44)

2. རྩིས་འབྲུག་གི་བྱུང་པར་ལ་མི་བསྟོས་པའི་སྤྱད་རང་དབང་ཅན་

བཤད་པ།	(46)
(1) བི་སྒྲ།	(46)
(2) དང་སྒྲ།	(49)
(3) དེ་སྒྲ།	(54)
(4) གང་སྒྲ།	(58)
(5) བདག་སྒྲ།	(61)
(6) དགག་སྒྲ།	(64)

ས་བཅད་གསུམ་པ། ཐམས་དགེ་བ་མཆོག་གི་དོན་

བཤད་པ།	(67)
--------------	------

དང་པོ། ཆོགས་བཅད་འགྲོལ་བའི་མན་ངག་འཆད་པ།

གཉིས་པ། ཉན་པ་པོ་སྟོབ་བསྲིང་བའི་སྟོན་སའདོམས་པ།

1. རྩིས་འབྲུག་མེད་མི་རུང་བྱ་བསྟན་པ།

2. རྩིས་འབྲུག་ཤེས་པའི་དགོས་པ་བསྟན་པ།

3. དེ་དོན་ལ་དབང་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ།

གསུམ་པ། བསྐྱབ་ཚུལ་གྱི་གོ་རིམ་ལ་འདོམས་པ།	(71)
1. བསྐྱབ་པའི་རིམ་པ་བཏུན་པ།	(71)
2. བསྐྱབ་པའི་ཕན་ཡོན་འཆད་པ།	(72)
3. སྐར་ཡང་དོན་བཅུས་ཏེ་འདོམས་པ།	(73)
4. གདམས་རག་སྒྲིང་རུ་བཏུན་དགོས་པར་འདོམས་པ།	(73)
ཞུར་བྱུང་། བ་སྟན་འགའ་ཞིག་གི་གོ་དོན་དང་། རྣམ་དབྱེ་དང་ཐད་མཉམས་ཀྱི་དབྱེ་བ་རགས་བཤད།	(75)

རྟགས་ཀྱི་འཇུག་པ་བཤད་པ།

ས་བཅད་དང་པོ། མིང་གཞི་འཛིན་གྱི་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ བཤད་པ།	(81)
ས་བཅད་གཉིས་པ། རྩོན་འཇུག་རྟགས་ཀྱི་འཇུག་པ་ བཤད་པ།	(85)
དང་པོ། མིང་གཞི་ལས་རྩོན་རྗེས་དབྱུང་ཚུལ་བཤད་པ།	(85)
གཉིས་པ། རྩོན་འཇུག་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།	(86)
གསུམ་པ། རྩོན་འཇུག་རྟགས་ཀྱི་འཇུག་པ།	(87)
ས་བཅད་གསུམ་པ། རྗེས་འཇུག་རྟགས་ཀྱི་འཇུག་པ་ བཤད་པ།	(106)
དང་པོ། རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ།	(106)

ས་བཅད་གཉིས་པ། བར་དུ་དགོ་བ་གཞུང་གི་དོན་བཤད་པ།

དང་པོ། མཚན་བརྗོད།

ཅུ་བར། གང་ལ་ཡོན་ཏན་མཚན་མངའ་བའི། །
དགོན་མཚན་དེ་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ། །
གང་གིས་སྤྲ་དབྱངས་ཀྱན་གསུངས་པའི། །
འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ། །
གང་གིས་མིང་གཞི་སྤྲོན་གསུངས་པའི། །
རྟག་ཞི་བ་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ། །
སྤྲོབ་སྤྲོར་ཡེགས་མཛད་མཁས་རྣམས་དང་། །
སྤྲུལ་པ་ཡང་བྱག་འཆལ་ནས། །

ཞེས་ཆོགས་རྒྱུ་བརྒྱུད་བྱུང་བ་དག་གོ་བདེར་བཟུལ་ན་ཡོན་ཏན་གྱི་
བྱུང་པར་མཚན་ཏུ་བྱུར་པ་གང་ལ་མངའ་བའི་དགོན་མཚན་དེ་ལ་བྱག་འཆལ་
ལོ། །གསུང་བ་པོ་གང་གིས་སྤྲ་དབྱངས་སྤྲོན་གྱི་དུས་སུ་གསུངས་པར་གྲགས་
པའི་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ། །གསུང་བ་པོ་གང་གིས་མིང་
གཞིའི་ཡི་གེ་སྤྲོན་ཏེ་ཐོག་མར་གསུང་བ་པོར་གྲགས་པའི་རྟག་ཞི་བ་སྤྲོ་བྱུང་
འཇུག་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ། །ཡི་གེའི་སྤྲོབ་པ་ཡེགས་པར་མཛད་པའི་མཁས་པ་
སྤྱི་དང་། རང་ཉིད་ལ་བཀའ་དྲིན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་སྤྲུལ་པ་རྩེགས་པའི་སེང་གེ་ལ་

གཉིས་པ། རྗེས་འབྲུག་རྟགས་ཀྱི་འབྲུག་རྒྱུ་པ་བཤད་པ།.....	(109)
ལུམ་རྟགས་གཉིས་ཀྱི་ཙ་བ་དང་དེ་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལྟན་ཐབས།	(127)
ཕྱོགས་བརྒྱས་བརྒྱུད་རྒྱུ་དང་གྲི་གཞི།.....	(142)
བསམས་གཞིགས་དྲིས་ལན།	(159)
དཔེ་མཚན་རྒྱགས་གཞི།	(180)

ཞེས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་ཟུང་། དེའི་གོ་དོན་ནི། བླ་མེད་འབྲས་པ་
ལ་བསྐྱབ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། བསྐྱབ་པ་ཤེས་རབ། བསྐྱབ་པ་ཉིང་འཛིན་ཏེ་
གསུམ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ། བྱ་རིལ་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ལའང་སྟན་ངག་དང་།
མཆོད་མྱིན། སྤྱིད་སྤྱང་། དེས་བཟོད་སོགས་རིག་བྱེད་བཞི་ཡོད་པས་དེ་དག་
གི་ནང་དོན་དཔྱིས་བྱིན་པར་ཤེས་དགོས་ན་མིང་དང་། ཆོག་དང་། བཟོད་
པ་སོགས་ལ་བརྟེན་དགོས་ཤིང་། མིང་ཆོག་སོགས་བཟོད་པར་བྱེད་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ཅ་བ་ནི་ཡི་གེ་ཡིན་པས་དེས་ན་ཡི་གེའི་སྦྱར་བ་བཤད་པར་བྱའོ་ཞེས་
སྟེ། །

ཚཱ་པར་དམ་བཅའ་བ་དེས་ཤུགས་ལ་བསྟན་བཅོས་འདིའི་དགོས་
སོགས་ཆོས་བཞི་བསྟན་ཡོད་པས་ཡི་གེའི་སྦྱར་ཚུལ་གྱི་བྱ་བ་བྱུ་ནི་བཟོད་བྱ་དང་།
གཞུང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡི་གེའི་སྦྱར་བ་ཤེས་དགོས་པ་ནི་དགོས་པ། ཡི་གེའི་
སྦྱར་བ་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་དམིགས་ལུལ་མཐར་ཐུག་གྲུབ་པར་བྱེད་
པ་ཉིང་དགོས། དེ་དག་སྔ་མ་སྔ་མ་བྱི་མ་བྱི་མ་དང་འབྲེལ་བའམ་བྱི་མ་བྱི་མ་སྔ་
མ་སྔ་མ་དང་འབྲེལ་བ་ནི་འབྲེལ་བའོ།

ཚཱ་པར་དམ་བཅའ་བ་ལ་དགོས་པ་གང་ཡོད་ཅེས་ན། ཚཱ་པ་མཐར་
བྱིན་པར་འབྱུར་བ་དང་། ཉན་པ་པོས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོས་སོགས་ཆོས་
བཞི་མཐོང་ནས་གཞུང་དེ་ལ་བདེ་སྒྲགས་སུ་འབྱུག་པ། ཚཱ་པ་པོ་ཉིད་སྦྱེས་བུ་
དམ་པར་རྟོགས་པ་སོགས་སྟེ། །

༄༅། སྐུམ་ཅུ་པ་བཤད་པ།

ས་བཅད་དང་པོ། ཐོག་མར་དགེ་བ་སྤྲད་གྱི་དོན་བཤད་པ།

དང་པོ། མཆན་དོན།

ཆ་བར། རྒྱ་གར་སྐད་དུ། རྒྱ་ཀ་ར་ཏ་ལྷུ་ལ་ཀྱི་ཤད་རྒྱ་མ།

ཞེས་བྱུང་བ་ལས། རྒྱ་ཀ་ར་ཏ་ནི་ཕྱང་སྟོན་པ་འཕ་བར་སྤྲོད་པ། ལྷུ་ལ་
ནི་ཆ་བ། ཀྱི་ཤད་ནི་སྐུམ་ཅུ་པ། རྒྱ་མ་ནི་ཞེས་བྱ་བ་འོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས་
ཐོད་གྱི་སྐད་དུ། ཕྱང་སྟོན་པ་ཆ་བ་སྐུམ་ཅུ་པ་ཞེས་བྱ་བ། ཞེས་སོ། ། དེའི་གོ་
དོན་འགེལ་སྐབས། རྩི་ལྟ་བུས། ལྷུ་འི་མཆན་ཉིད་ཕྱང་དུ་སྟོན་ཅིང་ལེའུ་མུ་
མ་རྒྱལ་སྐྱི་རྟེན་གཞིར་གྱུར་པ་གང་ཞིག་གཞུང་ཚད་ཤོ་ལོ་ཀ་སྐུམ་ཅུ་པ་གནས་
པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། ། ཞེས་དང་། རྩི་ལྟ་ཉིད། རྒྱ་ཀ་ར་ཏ་ནི་བར་སྤྲོད་པ་
སྟེ། ལྷུ་འི་མཆན་ཉིད་མིང་ཚིག་ཡིགའི་རྒྱུ་འབྱུང་གྱི་སྟོན་ནས་དོན་ཕྱང་སྟོན་
པ་འཕ་བར་སྤྲོད་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། ། ཀྱི་ཤད་ནི་སྐུམ་ཅུ་པ་སྟེ། ཀ་ལི་
སྐུམ་ཅུ་འི་སྤྱིར་བ་རྒྱ་ཆེར་སྟོན་པས་བརྩོད་བའི་སྟོན་ས་བཏགས་པའོ། ། རྒྱ་མ་

ནི་ཞེས་བྱ་བ་ཞེས་པ་སྟེ། མིང་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ་ཞེས་པ་འོ། ། ཞེས་བརྗོད་སྟེ་
མཁའ་པོ་གཉིས་པོས་གོ་དོན་མི་འདྲ་བ་རེ་འཛོག་གནང་བ་ལས་མིང་འདྲ་གས
དང་པོ་ནི་རྫོད་བྱེད་ལ་བརྟེན་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི་བརྫོད་བྱེད་ལ་བརྟེན་ནས
བཏགས་པ་སྟེ། དེ་གཉིས་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་འང་འགལ་བ་ཆེར་མེད་
མོད། འོན་ཀྱང་། མིང་འདྲ་གས་དང་པོ་ལ་ནི་མིང་ཤེས་པ་ཙམ་གྱིས་གཞུང་
ཚད་རྟགས་པའི་དགོས་པ་དང་ལྡན་ལ། ཕྱི་མ་ལ་ནི་བརྗོད་སྟེ་ཀྱི་གཞུང་པལ་མོ་
ཆེད་ར་ཐལ་བའི་སྟུན་ཀ་དང་བཅས་པས་དང་པོ་ལྟར་གཟུང་རོ། ། ཞེས་
དབྱངས་ཙན་ངག་དབང་གིས་གསུངས། ཡང་། སྐན་ལམ་རིམ་པས། ཁ་
ཅིག་གིས་ཀ་མད་སུམ་ཅུ་བརྫོད་བྱར་སྟོན་པ་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། གཞན་དག་
གཞུང་དངོས་ལ་ཤོ་ལོ་ཀ་སུམ་ཅུ་ཡོད་པས་ཡིན། ཟེར་བ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་དེ།
དང་པོ་ལྟར་ན་རྟགས་འཇུག་སོགས་ཀྱང་དེར་ཐལ་ཞིང་། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཤོ་
ལོ་ཀ་སུམ་ཅུ་ཚད་དགོས་རྒྱུ་ལ་རྟག་པ་གཅིག་གིས་མི་ཆོག་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་
གསུངས་ཏེ་རང་ལུགས་ལ། གྲུ་ལི་སུམ་ཅུ་འི་རྣམ་གཞག་སོག་མར་སྟོལ་གཏོད་
པའི་བསྟན་བཅས་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་སུམ་ཅུ་པ་ཞེས་བཏོད་གནང་རོ། །

སྟེར་བསྟན་བཅས་ཀྱི་མིང་འདྲ་གས་རྒྱུ་ལ། སུམ་རྟགས་གཉིས་ལ་
བརྗོད་སྟེ་རིག་པ་ཞེས་བྱེད་ལས་སམ་རྩས་པའི་སྟོན་ནས་བཏགས་པ་དང་།
བརྒྱད་སྟོང་པ་དང་དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པ་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀའི་གངས་ཀྱི་སྟོན་ནས་མིང་
བཏགས་པ། ས་སྐྱ་ལེགས་བཤད་དང་གྲུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྟོན་མའི་བསྟན་བ་
བྱ་སོགས་ནི་རྩམ་པ་པོའི་མིང་གིས་སྟོན་ནས་བཏགས་པ། རྒྱ་ཤིང་བསྟན་བཅས་
དང་དབྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་མའི་སྟེ་དབྱངས་སོགས་ནི་དཔའི་སྟོན་ནས་བཏགས་པ།
དེབ་ཐེར་དམར་པོ་དང་དཀར་པོ་སོགས་ནི་ཁ་དོག་གི་སྟོན་ནས་བཏགས་པ།

སྤྲུལ་ཅུ་པ་ཆོས་འབྱུང་དང་འབྱུག་པའི་ཆོས་འབྱུང་སྤྲུལ་ཅུ་པ་ཉི་ལུག་གི་སྤྲུལ་ཅུ་པ་
བཏགས་པ་སྤྲུལ་ཅུ་པ་ཆོས་པ་ཞིག་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་པ་ལས། འདིར་སྤྲུལ་ཅུ་པ་
ཞེས་པ་འང་ཤོ་ལོ་ཀའི་གྲངས་ཀྱི་སྤྲུལ་ཅུ་པ་བཏགས་པའི་མིང་ཞིག་ཡིན་པར་ངོས་
འཛིན་བྱས་ན་སྤྲུལ་ཅུ་པ་ཡིན་དོ། །

འོ་ན། བསྐྱེད་བཅོས་ཀྱི་ཐོག་མར་མཆོད་སྦྱོར་པ་ལ་དགོས་པ་གང་ཡོད་
ཅེ་ན། ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ་ལས། མིང་དུ་གདགས་པར་མ་མཛད་
ན། ། འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་སྤྲོད་པར་འགྱུར། ། དེ་བས་སྤྲོད་པ་སེལ་
བའི་ཕྱིར། ། མགོན་པོས་མིང་དུ་གདགས་པར་མཛད། ། ཅེས་གསུངས་པ་
ལྟར། མིང་ལ་བརྟེན་ནས་རྟགས་འབྱུག་སྤྲུལ་ཅུ་པ་གཞུང་གཞན་དང་མི་འོར་བ་
དང་། དབང་པོ་རྣེས་ཀྱིས་གཉིས་ལས་རྣམས་པོ་བས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བཟོད་བྱ་
རགས་པ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། ། བསྐྱེད་བཅོས་ཀྱི་དབྱུར་རྒྱ་གར་གྱི་སྤྲུལ་
དང་། རྒྱ་པོད་ཤན་སྤྲུལ་དུ་སྦྱོར་པར་དགོས་པ་གང་ཡོད་ཅེས་ན། ཆོས་མགོ་
སངས་རྒྱུས་དང་། རྒྱ་མགོ་གངས་ལ་བྱགས་པ་བཞིན་རང་རེ་བོད་ཀྱི་ཡི་གེའི་
ཁྲངས་བསྐྱེད་པ་དང་། སྦྱོར་དཔོན་སྤྲུལ་ཅུ་པ་རྒྱ་གར་སྤྲུལ་ཅུ་པ་བྱགས་པ་གཅིགས་
ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་བསྐྱེད་བཅོས་པ་ནི་སྤྲུལ་ཅུ་པ་ཡིན་ལ། གཞུང་འདི་
ཉིད་རྒྱ་གར་མཁས་པའི་གཞུང་བཞིན་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་གནས་སུ་བཟུང་དགོས་པ་
དང་། ལོ་རྒྱུ་བའི་བཀའ་དྲིན་རྒྱུ་སྤྲུལ་ཅུ་པ་ཡིན་པ་ཉི་ལུག་ཀྱི་མའི་དགོས་
པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ། འབྱུར་ཕྱག

སྐབས་འདིར་བརྩོད་མཁན་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཙུ་བར་འགོད་ཚུལ་མི་འདྲ་
ཙམ་བྱུང་བའི་མེས་ཀྱིས། རག་གི་དབང་ཕྱག་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལ་ཕྱག་
འཆལ་ལོ། ། ཞེས་དང་། རྩོད་པོ་གཉིས། སྤྲུལ་བའི་དབང་ཕྱག་ལ་ཕྱག་འཆལ་
ལོ། ། ཞེས་སོ། །

སྤྱིར་འབྱུར་ཕྱག་ཅེས་པའི་གོ་དོན་ནི་རྒྱ་གར་སྐགས་ཀྱི་བཟུང་བཙོས་
གང་ཞིག་རང་གི་སྐད་དུ་བཟུར་བ་ལ་ཁྱེན་རན་བར་ཆད་སྐགས་མི་ཡོང་བའི་
ཆེད་དུ་ལྷག་པའི་ལྷ་ལ་སྒྲོ་གསུམ་གྱིས་པས་ཕྱག་བགྱིས་པ་ཞིག་ཡིན་པས་
འབྱུར་ཕྱག་མཇེད་པའི་དགོས་པ་ཡང་། ཙུ་བར་པའི་བར་ཆད་ཞི་བའི་ཆེད་དུ་
ཡིན་པར་འདོད་མཁན་མང་དུ་བྱུང་ངོ། ། འོན་ཀྱང་། བཟུང་བཙོས་དེ་ཉིད་
རྒྱ་གཞུང་པོད་བཟུར་བྱས་པ་ཞིག་མ་ཡིན་པར་རང་རེ་བོད་ཀྱི་བཟུང་བཙོས་
སྐགས་མེད་ཡིན་པས་དེའི་གོང་རོལ་དུ་ལྷག་པའི་ལྷ་ལ་ཕྱག་མ་བགྱིས་པའི་དབང་
གིས་ཁྱེན་རན་བར་ཆད་བྱུང་བའི་དཔེ་སྐགས་འཇོག་དཀའ་བས་དོན་ངོ་མར་དེ་
ནི་འབྱུར་ཕྱག་དངོས་མ་ཡིན་པར་ལོ་ཙུ་བས་བར་སྒྲོན་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་འདྲ་
བྱུང་དེའི་དགོས་པ་ནི། རང་རྒྱུད་དུ་ཤེས་རབ་འཕེལ་བ་དང་། བཟུང་བཙོས་
འདི་ཉིད་ཕྱི་སྒྲོན་གང་དུ་གཏོགས་དགོས་མིན་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །